

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2022-371

27.4.2022

Protector Forsikring ASA

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Sammenstøt kjetting – lysforhold – skulderskade – arbeidsulykke – yfl. § 11 først ledd bokstav a.

Forsikrede arbeidet som brannvakt på en vindmøllebåt, hvor det var spent opp tykk kjetting over hele båten. På slutten av arbeidsdagen gikk han inn i en kjetting og skadet skulderen. I skadeforklaring til Nav og i klagen til FinKN fremgikk at forsikrede ikke så kjettingen fordi det var mørkt. Saken reiste spørsmål om forsikrede var utsatt for en arbeidsulykke. Nemnda bemerket at ut fra de opplysninger som var fremlagt om lyssituasjonen, kunne den ikke se at forsikrede i tilstrekkelig grad hadde sannsynliggjort at han ikke så kjettingen pga. mørke. Det var heller ikke sannsynliggjort at kjettingen var plassert på en slik måte at den utgjorde et potensielt faremoment ut over det ordinære på arbeidsplassen. Det var videre vanskelig å se hans arbeid om bord på vindmølleskipet som et avvik fra hans normale arbeid. Heller ikke de varierende lysforholdene kunne etter nemndas syn ses som et avvik. Forsikrede hadde ikke sannsynliggjort en arbeidsulykke verken etter det markerte eller det avdempede ulykkesbegrepet og selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede ble skadet på jobb 19.1.20. I journalnotat 20.1.20 skriver fastlegen:

Direkte traume med kjetting slag mot sinsiter skulder. Skulderledd og skjelettstrukturer ok. Hematom og hevelse over framre, øvre del biceps. Gen info om anatomi og eigne konservative tiltak som avspenning når klar. Prno smertelindring og ro. Mtp pas sin tidligere nakke/tensjonshodepine problematikk: understreker viktighet for pas å avspenne og vere oppmerksom på at ikkje elever skulder grunna smerte, då han vil påføre meir tensjon nakke/skulderpartiet.

Den 5.2.20 heter det at forsikrede hadde "(f)ått kjetting mot skulder 2 veker sidan".

I skademelding til Nav, signert av HR Manager 10.3.20, heter det at forsikrede ble utsatt for en ulykke kl. 15:45 "under overtidsarb". Det var krysset av for "nei" på spørsmål om ulykken skjedde på vanlig arbeidsplass. Under "(u)tfyllende beskrivelse" heter det:

... fikk en forslått skulder den 19012020 da han var brannvakt på en båt som selskapet jobbet på. Når han skulle gå av båten for å avslutte arbeidsdagen, dultet han borti låsearmen på kjetting. Båten lå til kai når det skjedde.

I "skadeforklaring ved arbeidsulykke" til Nav 6.4.20, sendt inn av arbeidsformannen, fremgår at forsikrede var "Brannvakt" da ulykken inntraff klokken "1540". Om skadehendelsen heter det:

Det var en jobb på en vindmøllebåt der vi fjernet festepunkt til vindmøller etterhvert som de ble losset. Hver del var festet med tykk kjetting som var spent over dekk, over hele båten. Da vi var ferdig for dagen gikk vi mot landgang, og der var en kjetting spent opp like ved langang. Det var mørkt ute og den var veldig vanskelig å se, så jeg gikk i den og den traff meg i venstre skulder, og jeg fikk store smerter. Min kollega hørte at jeg gikk i den og spurte om det gikk bra. Jeg var på jobb igjen mandag den 20.01.20 men gikk til lege etter halv dag. Jeg ble da sykemeldt 20.-26. januar, men sjefen ringte og ville at jeg skulle komme på jobb og gjør andre arbeidsoppgaver. Jeg jobbet noen dager men skulder ble verre og jeg ble sykemeldt 100%, og det er jeg til dags dato og t.o.m 13.04.20, men den kan bli lenger.

Nav godkjente "akutt kontusjon venstre skulder" som yrkesskade, 21.4.20. Nav viser i vedtaket til skademeldingen fra arbeidsgiver og skadeforklaringen av 6.2.20, og skriver:

(...) Jobbet om bord i båt som brannvakt. Skulle gå i land, det var mørkt og du traff med din venstre skulder en kjetting som var spent over. Oppsøkt lege dagen etter, ved undersøkelse hevelse og kul venstre skulder. Sykemeldt.

MR undersøkelse av venstre skulder 5.5.20 viste "R: Tendinose lateralt i supraspinatussenen og 1,7 x 1 cm fulltykkelse ruptur i senefestet på tuberculum majus".

I journalnotat etter utredning 6.5.20 skriver fastlegen under aktuelt at forsikrede "vart treft av ein kjetting mot ve. skulder i januar d.å."

I legeerklæring av 2.12.20, skrevet av spesialist i fysikalsk medisin og rehabilitering, omtales at forsikrede hadde mottatt 21 behandlinger i 2020 med triggerpunkts-blokade. Om skadehendelsen i 2020 fremgår:

I mai 2020 pådrog hans seg ein ny yrkesskade. Denne gong ein traumatisk skulderskade då han vart treft av ein kjetting mot ve. skulder og pådrog seg ein seneruptur i skuldra. (totalruptur av supraspinatus-sena).

Forsikrede ble operert. I operasjonsnotatet 29.1.21 heter det at det forelå "ca. 1-1,5 cm stor Uformet ruptur i de ventrale delene av supraspinatus".

Selskapet avslo kravet 29.3.21.

I klagen til Finansklagenemnda skriver forsikrede at han "støtte mot kjetting" fordi det var mørkt og ikke så kjettingen.

I brev til FinKN 26.10.21 skriver forsikrede at:

... Skadelidte var på vei "mot landgangen" på fartøyet som lå (i en havn). Det var "spent kjettinger over hele båten". Rett før landgangen var det spent opp kjetting. Det var ikke lys i landgangen.

Det er også opplyst at forsikrede hadde på "hjelme og vernebriller" som var standard utrustning for denne typen arbeid.

Forsikrede har 13.1.22 gitt slik opplysning om sine arbeidsoppgaver:

(...) har stillingsbeskrivelsen "operatør". Han er tilknyttet (...) som er havn for skip i lasting/lossing, vedlikehold m.v.

Arbeidet som (operatør) er generell og han utfører en rekke oppgaver. Dette omfatter flytting av gjenstander (traller, stiler m.v.), lossing/lasting av containere, hjelp til sveisere, malere og andre fagarbeidere, levering av mat og annet forefallende arbeid. Arbeidet omfatter også brannvakt. (Forsikrede) har ikke fagutdanning, han er opprinnelig fra (...) og han snakker dårlig norsk.

(Forsikrede) har jobbet (...) i flere år, men han arbeidet han utfører varierer. Han jobber på både kaisiden og på skip som ligger til kai i (...). (Forsikrede) hadde altså ikke fast arbeidssted på vindmølleskipet der han ble skadet. Dette var et fartøy som skulle få sikret vindmølledeler på dekk og det lå i land ved (havnen) midlertidig. (Forsikrede) gikk brannvakt på fartøyet da det ble foretatt sveising om bord på fartøyet for feste av vindmølledeler. Det var i den forbindelse spent opp en rekke kjettinger. Skaden skjedde 19. januar og det var, som tidligere påpekt, svake lysforhold.

Forsikrede har i det vesentlige anført at skadehendelsen er omfattet av yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav a, av både det markerte og det avdempede ulykkesbegrepet. Partene er enige om skaden oppsto da forsikrede støtte på en stillestående gjenstand. Det er riktig at han "gikk seg på en oppspent kjetting som han ikke så på grunn av mørke". Det er skademeldingene, de første legebesøket og operasjonsbeskrivelsen som står sentralt, i tillegg skal Navs vurdering tillegges vekt. Sammenstøtet var en plutselig og uventet hending og det markerte ulykkesbegrep er oppfylt. I forarbeidene til yrkesskadeforsikringsloven, NOU 1988 nr. 6 s. 37 fremgår at "en arbeidstaker kolliderte med dørkarmen i kantinen da han var på vei gjennom døren med et brett"

ble godkjent som arbeidsulykke. Dette viser at sammenstøt med en fast installasjon godkjennes som yrkesskade, og er overførbart til denne saken. Sammenstøt med statisk objekt, altså skade uten bevegelse utenfor forsikrede person, er anerkjent som yrkesskade i sentral juridisk teori, se Selmer Forsikringsrett, 2. utg. (1982). Se også Rt-2005-1757 avsnitt 47-48, og TRR-2004-4333. Hendelsesforløpet i denne saken er "tilnærmet identisk", og skal tillegges vekt. Se også Navs rundskriv til ftrl. Kap. 13, R13-00.

Medisinsk dokumentasjon viser at sammenstøtet var kraftig nok til å føre til varig skade på sene i skulderen. Skadeomfanget underbygger at forsikrede ikke så kjettingen/kjettinglåsen. Det var ikke et dult, men et kraftig sammenstøt som førte til hevelse og ruptur i sene/muskulatur. Forsikrede har språklige utfordringer og ordet "dult" kan ikke forstås slik at sammenstøtet hadde lite krefter/var lett.

Etter ordlyden i yfl. § 11 er det sentrale om det har skjedd noe "uventet" eller "usedvanlig". Det ekstraordinære er at arbeidet skjedde på arbeidssted med så svakt lys at forsikrede ikke så kjettingen. Sammenstøtet kom overraskende på grunn av lysforholdene. Han skal kompenseres for denne særlige risiko. Skaden skjedde ca. kl. 15:45. Ifølge "time and date" var det solnedgang kl. 16.07. Det er den mørkeste del av året. Handlinger som ellers ville vært unntatt fra arbeidsulykkebegrepet, godkjennes når de oppstår i situasjon med dårlige lysforhold, jf. LG-2008-124827. Forsikrede var utstyrt med hjelm og briller som reduserte sikten. På grunn av svakt lys kunne han ikke avverge skaden. Vindmølleskipet var ikke forsikredes faste arbeidssted. Det å gå brannvakt var en av hans mange arbeidsoppgaver. Forsikrede hadde ikke oversikt over hvor de ulike kjettingene var spent opp.

Hendelsen er alternativt en yrkesskade etter det avdempede ulykkesbegrep. Å gå brannvakt i svake lysforhold der det er oppspent en rekke kjettinger, må anses som en slik vanskelig arbeidsstilling som medfører ekstraordinær belastning eller påkjenning. Ordningen med yrkesskadeforsikring skal sørge for erstatning når skade oppstår ved arbeid i farefulle situasjoner. Avslag på dekning i tilfelle hvor arbeidstaker utfører arbeid i svakt lys og støter sammen med kjetting er i strid med formålet med yrkesskadedekningen, jf. Rt-2004-487 avsnitt 38. Verken 2021-637, 2021-143, 2021-993, 2021-54, 2018-395, 2017-394 og 2017-019 har overføringsverdi ettersom faktum er et annet. FinKN - 2018-395 er omgjort av domstolene i LG-2021-34142. At skade forårsaket av bevegelse av egen kropp alene kan anses som arbeidsulykke er slått fast av Høyesterett i Rt-2005-1757 (Skyggekjennelsen).

Selskapet har i det vesentlige anført at hendelsen ikke kan anses som en arbeidsulykke etter yrkesskadeforsikringsloven. Selskapet er ikke bundet av Nav sine vurderinger, jf. Rt-1999-1473 og Rt-2007-1370. I skademelding til Nav beskrives hendelsen som at forsikrede dultet borti kjettingen. Man kan med sikkerhet slå fast at det ikke skjedde noe plutselig uventet, men at forsikrede, som følge av egen kroppsbevegelse, gikk på en låsearm (en fast og stillestående gjenstand). Kraften i sammenstøtet kan ikke være avgjørende. Skade som oppstår som følge av egen kroppsbevegelse, er ikke å anse som en arbeidsulykke, jf. bl.a. 2018-395, 2017-394 og 2017-019. Nemndas faste og ensartede praksis viser at sammenstøt med "stille" gjenstander ikke er å anse som en arbeidsulykke. Hendelsen er heller ikke omfattet av det avdempede ulykkesbegrepet. Arbeidsoppgaven kan ikke anses som en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til forsikredes arbeid.

Det er oppgitt at skaden skjedde kl. 15.40/15.45, altså etter endt arbeidsdag. Etter "time and date" var det dagslys til kl. 16.09 den 19. januar. Låsearmen burde da vært godt synlig, selv om det eventuelt var noe mørkere enn tidligere. Litt tussemørke kan ikke være tilstrekkelig til å utgjøre en belastning som er usedvanlig og ekstraordinær i forhold til det som er normalt i forsikredes arbeid.

Dersom han ikke så omgivelsene rundt seg, kunne han hentet lys i form av en lommelykt, eller annet. Selskapet antar at slikt utstyr må finnes om bord på båten. Det fremgår heller ingen opplysninger om at forsikrede ikke hadde gått av en slik båt før, og dermed bør han være kjent med at når fartøyet ligger til land, vil det nødvendigvis kunne være spent opp kjettinger rundt båten. Selskapet er uenig i at forsikrede på grunn av svakt lys ikke kunne avverge skaden. I LG-2008-124827 utgjør dårlige lysforhold et svært lite moment. Det var andre forhold som var avgjørende, herunder liten kunnskap hos forsikrede, høy sjø, svært vanskelige forhold om bord på båten, betydelig stress og mangel på handlingsalternativer.

Om man legger til grunn at det var redusert lys da forsikrede skulle gå av båten, og at det ikke var lys i landgangen, kan selskapet likevel ikke se at dette i seg selv utgjør en usedvanlig belastning eller påkjenning. Det må legges til grunn at forsikrede er vant med å gå av og på båter, all den tid han jobber på disse. Det var ikke noe tidspress og forsikrede var heller ikke en i en spesielt stresset situasjon. Hans faste arbeidsoppgaver er blant annet arbeid på kai og om bord på diverse skip som ligger i havnen. Han er således godt kjent med området og det å bevege seg på området. Dersom det er stor variasjon på hvordan de forskjellige skipene er festet og hvilket utstyr som blir brukt, må dette også anses som kjent for forsikrede, all den tid han har jobbet med dette i flere år. De aktuelle forhold kan ikke anses som så usedvanlig at de utgjør noe ekstraordinært.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder om hendelsen 19.1.20 er en arbeidsulykke, jf. yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Det er sikker rett at det er kravstiller som må sannsynliggjøre, beviser, at vilkårene for erstatning er oppfylt. Navs avgjørelser binder verken selskapets eller Finansklagenemndas vurdering etter yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav a.

Etter lovforarbeidene skal yrkesskadeforsikringslovens arbeidsulykkebegrep forstås på samme måte som det tilsvarende begrep i folketrygdloven § 13-3. Paragrafens annet ledd definerer to kategorier arbeidsulykke: Det markerte arbeidsulykkebegrep (en plutselig eller uventet ytre hending) og det avdempede ulykkesbegrep (en konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommende arbeid).

Nemnda drøfter først om hendelsen 19.1.20 er omfattet av det markerte ulykkesbegrepet, dvs. om forsikrede har sannsynliggjort at han har vært utsatt for en plutselig eller uventet ytre hending.

Ordlyden forutsetter at det har skjedd en "ytre" hendelse, som må være "plutselig" eller "uventet". Det er også lagt til grunn at vilkåret "plutselig eller uventet ytre hending" krever en ulykkesartet hendelse, eller at noe i den ytre situasjonen utviklet seg på en uventet måte og at det er dette som er årsaken til den aktuelle skaden. I samsvar med praksis ses skade oppstått under utføring av ordinært arbeid ikke som en arbeidsulykke etter det markerte ulykkesbegrepet, se bl.a. FinKN 2022-93.

Nemnda legger til grunn at skaden oppsto da forsikrede støtte sammen med oppspent kjetting, da han skulle gå av båten etter avsluttet arbeidsdag. Ettersom forsikrede hadde arbeidet om bord i båten hele dagen, legger nemnda til grunn at han var kjent med at det var spent opp tykk kjetting over hele båten.

Sammenstøtet fant sted ca. kl. 15.40-15.45 19. januar. Det var neppe fullstendig mørkt da, og nemnda finner ikke å kunne legge til grunn at forsikrede ikke så kjettingen fordi det var mørkt. Skadeomfanget var stort og dette tilsier etter forsikredes syn at det er tale om et kraftig sammenstøt. Nemnda kan ikke se at dette er ensbetydende med at forsikrede ikke så kjettingen pga. mørke. Ut fra de opplysninger som er fremlagt om lyssituasjonen, kan nemnda heller ikke se

at forsikrede i tilstrekkelig grad har sannsynliggjort at han ikke så kjettingen pga. mørke. Det er heller ikke sannsynliggjort at kjettingen var plassert på en slik måte at den utgjorde et potensielt faremoment ut over det ordinære på arbeidsplassen. Nemnda viser til at det er forsikrede har bevisbyrden, og at tvil derfor går ut over ham.

Slik saken står for nemnda, kan man ikke se at hendelsen 19.1.20 er omfattet av det markerte ulykkesbegrepet.

Nemnda drøfter så om det avdempede ulykkesbegrepet kommer til anvendelse. For at det skal være tilfellet må det foreligge en "konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommende arbeid". Det må ha skjedd et avvik fra det normale i forsikredes arbeid, og avviket må ha ført til en usedvanlig påkjenning eller belastning, se Rt-2009-1626 avsnitt 29.

Etter det forsikrede har opplyst har han arbeidet både på kaisiden og på skip som ligger til kai med en rekke ulike arbeidsoppgaver. Det er da vanskelig å se hans arbeid om bord på vindmølleskipet som et avvik fra hans normale arbeid. Heller ikke de varierende lysforholdene kan etter nemndas syn ses som et avvik.

Nemnda finner således at forsikrede heller ikke har sannsynliggjort at det avdempede arbeidsulykkesbegrep kommer til anvendelse.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).